

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

BL10398

Google

3.1.10.393

BEKROONDE

VOLKSLIEDEREN.

MAATSCHAPPIJ:

TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

Te AMSTERDAM, bij DE ERVEN HENDRIK VAN MUNSTER EN ZOON

JOHANNES VAN DER HEY EN ZOON.

Digitized by Google

VOORBERIGT.

In den Jare 1827 besloot de Maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen, bij hare overige werkzaamheden, eene proeve te nemen, om, door vereeniging van Dicht- en Toonkunst, Volksliederen te leveren, die in beide opzigten oorspronkelijk Nederlandsch waren. Zij noodigde hiertoe in de eerste plaats de Vaderlandsche Dichters uit, met oogmerk om, bij bekrooning, derzelver voortbrengselen den Vaderlandschen Componisten aan te bieden, tot het vervaardigen van Muzijk daarvoor.

Voor de eerstgenoemde bewerking loofde zij den gouden Eereprijs uit aan hem, van wien zes of meer Stukken de goedkeuring zouden wegdragen, en aan hem, van wien een minder getal zoude worden goedgekeurd, den zilveren. Het mogt den Heer C. G. WITHUIJS gelukken, voor een zevental Stukjes, de gouden, en den Heer Mr. C. P. E. ROBIDÉ VAN DER AA, voor een viertal, de zilveren Medaille te behalen; de letters onder elk der Stukjes, hierbij het licht ziende, wijzen de namen der beide Dichters aan.

Niet zoo gelukkig slaagde de Maatschappij in het tweede gedeelte van hare poging. Van de 86, grootere of kleinere, Verzamelingen Muzijk, op hare uitnoodiging, op de bovengenoemde Dichtstukjes ingekomen, viel niet eene, als Verzameling, volgens de eenstemmige uitspraak van Beoordeelaars, bekrooning ten deel; slechts één enkel Stukje, uit ééne dezer Verzamelingen, bekaalde de daarvoor uitgeloofde zilveren Medaille, waarvan, bij het openen van het Naambriefje, bleek Vervaardiger te nijn de Heer Joseph Fastrá, te 's Gravenhage,

De-

Deze, behalve met betrekking tot genoemde Stukje, ongunstige uitslag, in verband met de aanmerkingen der bevoegde Beoordeelaars, deed de Maatschappij besluiten, de genomeme proeve als mislukt te beschouwen, en het nemen van nieuwe van dien aard over te laten aan bepaalde Muzikale Inrigtingen of bijzondere personen.

Intusschen, volgens hare inrigting en Wetten, verpligt, om van de door haar uitgegevene Stukken een afdruk aan hare Leden ter hand te stellen, verschijnen hierbij de elf boven vermelde Dichtstukjes, met het enkele bekroonde Muzijkstukje, afzonderlijk, daarbijgevoegd; aan zoodanige bekwame Componisten, als zich hiertoe mogten vinden aangespoord, de gelegenheid latende (*), om voor de overige Stukjes geschikte Muzijk te vervaardigen en, des verkiezende, in het licht te geven.

Op last der Maatschappij:

Secretaris.

Amsterdam, 22 Januarij, 1835.

(*) Hieraan is bereids gevolg gegeven, daar de Heeren withuijs en van der aa eene overeenkomst hebben gesloten met den Heer Fastre, tot het vervaardigen van Muzijk voor negen van de bijgaande Stukjes (als zijnde, behalve het bekroonde, voor het lied De Koning de Muzijk algemeen bekend en voorhanden), en deze Muzijk verkrijgbaar gesteld bij den Boekhandelaar G. J. A. Brijrrinck, te Amsterdam, volgens een, door hen, aan de Departementen der Maatschappij toegezonden Berigt en Lijst van Inteekening.

DE

DE KONING.

Wilhelmus van Nassouwe,
Oranjes fiere Zoon,
Draagt, Land en volk getrouwe,
De Koninklijke kroon.
Der. Vorsten gids op aarde
En aller volken vreugd,
Geeft hij dier kroone waarde
Door Koninklijke deugd.

Vast greep hij, in het branden Der opgeruide zee, Het roer van Staat in handen En bragt de kiel ter ree. Nu is het Land na vlagen, In zoeler lucht en tij, Als in Prins Willems dagen, Met Koning Willem vrij.

Zijn voorbeeld en zijn gunsten Verheffen wijd en zijd De wetenschappen, kunsten, De nijverheid en vlijt; Hij veiligt vrede en handel, En, op der Vadren spoor, Gaat hij, met woord en wandel, In deugd en Godsvrucht voor.

A 3

Geene

Geen heir van ruwe wachten Onttrekt hem aan 't gezigt; Hij hoort der armen klagten, En maakt hen 't nadren ligt. Zijn Land en onderdanen Getrouw in nood en dood, Deelt hij der droeven tranen En geeft den armen brood.

Bewaar, o God! zijn leven
En hou zijn Huis in stand;
Laat hem uw hoede omzweven,
Tot heil van 't Vaderland!
Zijn naam blijv' hoog in waarde,
Tot bij den laatsten nees! —
Laat, God! hem lang op de aarde!....
De goede Koning leev'!

W.

ORDE EN VRIJHEID.

Als er velen 't huis regeren,
Hebben orde en eendragt uit;
Aan de mot zijn dan de kleeren,
Aan den roest het staal ten buit;
Ieder drijft zijne eigen plannen;
Allen willen 't hoogste woord;
Tucht en vrede zijn gebannen,
En de welvaart pakt zich voort.

Zouden vier een vierspan mennen, Elk een leizeel, elk een paard? De een wil stappen, de ander rennen, En — de kar stort in de vaart. — Baat een roer in twee paar handen? Dees wil 't ruim en die den wal; Tot een bui het schip doet stranden, Of vergaan met vracht en al.

Moes

Moet er orde een woning sieren,
Dan — één hoofd; een wakker man,
Dien de rede en 't regt bestieren,
Die de tucht bewaren kan.
Moet een vierspan op de wegen,
Of een kiel op zeeën voort,
Bén koetsier dan opgestegen,
En één schipper dan aan boord.

Zal een Staat in orde duren, '
Dan: — een Koning, kloek en vroom,
Die door stormen heen kan sturen,
En den moedwil houdt in toom.
Waar een wijs en dapper Koning
Regt en Wetten houdt in stand,
Veilig daar zijn lijf en woning,
Daar is Vrijheid in het Land.

Zoo is Neerland vrij en veitig Met een' Koning, wijs en goed; Regt en Wetten zijn er heilig, Heilig dáar zijn goed en bloed; Teugels zijn er voor den flechten, Maar wie 't goede wil, is vrij; Nergens heeft men grooter regten, Vrijer is geen mensch, dan wij.

Moog' die Vrijheid eeuwig bliven,
Nooit verminderd, nooit vergroot;
Wie haar hooger op wil drijven,
Wenscht het Vaderland den dood.
Maar ook, mogt een vreemde 't wagen.
Handen aan haar' tuin te flaan,
Eer wij weder boeijen dragen,
Moog' met haar het Land vergaan!

W.

VLAGGELIED.

Wat vlagge verheft zich zoo flout in de lucht,
En rolt hare banen er bloot; —
Die banen, alomme gevierd en geducht,
Van blaauw en van wit en van rood? —
Zij geven den boezem genot en ontzag;
Wat vlag kan het wezen? — 't Is Nederlands vlag;
De vlag onzer Vadren! Hoezee!

Van eeuwen af kennen haar 't Noorden en Zuid,
En groeten haar 't Westen en 't Oost;
Zij golfde op het ijs, dat de polen omfluit,
En 't zand, door den hemel geroost.
Zij wappert in eere! Wat landzaat haar noem',
Hij huldigt haar glorie en Nederlands roem;
Den roem onzer Vadren! Hoezee!

Waai uit în de hoogte, gij vlag van ons Land,
Zoo trotsch in uw' golvenden loop!

Uw kleuren verkonden, van stranden tot strand,
Zijn deugd, zijn geluk en zijn hoop.

't Is rijk en is magtig, en weet van geen juk;
Nog wonen er Vrijheid en rust en geluk;
't Geluk onzer Vadren! Hoezee!

Wasit uit in de hoogte, gij kleuren zoo schoon,
o Beelden van Netrlands geslacht,
Dat rein is in hutten en rein op den troon,
Dat laagheid en las heid veracht!
't Is rond en is trouw, daar de wereld van heugt;
Gevestigd als Netrland, is Neterlands deugd;
De deugd onzer Vadren! Hoezee!

Wasi

Waai uit in de hoogte, gij vlagge vol zwier!

Uw blaauw is die hope vol lust,

Dat Neerland zal blijven zoo krachtig en fier,

Zoo bloeijend en vrij en gerust.

Dat eeuwig uw banen, op veld en op vloed,

Ons wekken tot eendragt en veerkracht en moed;

Den moed onzer Vadren! Hoezee!

W.

VOLKSVLIJT,

Kort is 't leven, lang de rust,
Voort met lust,
Vlugtig zijn de dagen.
Wie zijn lot verheffen wil,
Sta niet ftil;
Vlijt zal vruchten dragen.
Hoe gelukkig is de man,
Die zijn leden roeren kan!

Druilt een luije, loom van slaap,
Dat hij gaap';
't Einde draagt de lasten.
Werken moeten knecht en Heer;
Dat brengt eer,
Dat vult kist en kasten.
Zit de traagheid bij 't gezin,
Spoedig sluipt ook de armoede in.

Waar zou 't heen met stad en Land,
Wierd' de hand
Niet met kracht bewogen?
't Ware ellende wijd en zijd;
Burgervlijt
Geest het Land vermogen.
Wie zijn taak of arbeid haat,
Is een kanker in den Staat.

Droo-

Droomend waakt hij, mat van oog,

Dom en droog,
Stomp van ziel en zinnen,
Wakker en gespierd zijn zij,
Kloek en blij,
Zij, die d'arbeid minnen.
Kan er een gezonder zijn?
Werken is een mediciin.

Wie zijn' tijd met vlijt besteedt,
Heest van leed,
Noch verveling hinder;
Altijd bezig met vermaak
Aan zijn taak,
Drukt hem de onspoed minder;
Vliegend gaan hem de uren rond i
Werken houdt de ziel gezond.

Klieft een stoomboot ook den stroom.

Zonder stoom,
Die het rad doet zwaaijen?
Geest een molen lat of deel,
Bloem en meel,
Als geen wieken draaijen?
Wie vooruit wil op zijn baan,
Moet de hand aan 't werken staan.

Lustig dan de taak volbragt,
Die ons wacht?

Handen uit de mouwen!

Arbeid geeft, bij vlugger bloed,
Geld en goed;
Vlijt kan huizen bouwen;
Vlijt geeft achting, loon en lust;
Na het werken smaakt de rust.

W.

WELDADIGHEID.

Geven is zoo goed als zoet, Mits men toezie, wie ontvangen. Waar gebrek en tegenspoed Zonder schuld den braven prangen, Tot hij blozend vragen moet, Om een bete broods te erlangen, Daar te geven, dat is goed.

Als de zee de dijken scheurt,
Of in 't oord de vlammen weijen,
En de landman hooploos treurt,
Die van have en hof moet scheijen,
En zijn kinders, aan zijn voet,
Bleek van kou en honger schreijen,
Dan te geven, dat is goed.

Doch wanneer een wijs Bewind,
En een aantal menschenvrinden
D' armen, die den arbeid mint,
't Zuur, maar eerlijk brood doen vinden.
Dan, door gisten, 't lui gemoed
Aan de beediarij te binden,
Dan te geven, is niet goed.

o Het weldoen eischt verstand.
Wie de menschheid wil verpligten,
Schrage, in 't weldoend Nederland,
Fredriks Oord en die gestichten,
'Waar men weeuw en weezen voedt,
En der schaamlen leed doet zwichten;
Hun te geven, dat is goed.

ΛÓ

Zalig wie, met wijs beleid,.
Door menschlievendheid gedreven,
D' armen dek en disch bereidt,
En de kranken roept in 't leven!
Hij verheug' zich in 't gemoed!
Zij, die zonder oordeel geven,
Geven wel, maar doen geen goed.

W.

DE VERGENOEGDE HUISMOEDER.

Die zich naar zijn' staat kan voegen, Ziet zich waar geluk bereid; Zielerust en vergenoegen Schenken hem die zaligheid.

Stil en rustig vloeit mijn leven,
Als een effen beekje, heen;
'k Smaak, wat God mij heeft gegeven,
Met mijn' stand en lot tevreen.

'k Heb een' man, die weltevreden Zwoegt en zweet om daaglijksch brood, Kloek van inborst, rein van zeden, Die zijn hand me uit liefde bood.

'k Zag zoo vele steedsche Jonkers Vroeger sladdren om mij heen; 'k Nam mijn' man, en vlood die pronkers, Fraai van tooi, maar los van zeën,

'k Heb noch gond, noch kostbre steenen, Zoo als vaak de rijkdom biedt; Maar ik heb twee lieve kleenen; Menig rijke heest die niet.

Wat

Wat zou niet mijn buurvrouw geven, Zoo zij zoon of dochter had! Kindren, bloemen van ons leven, Koopt men niet voor rang of schat.

Spaart de goede God mijn krachten, Blijven man en kroost mij bij, 'k Zal dan nooit naar meerder trachten, Altijd zingen luide en blij:

Die zich naar zijn' staat kan voegen,
 Ziet zich waar geluk bereid;
 Zielerust en vergenoegen

Schenken hem die zaligheid."

A

DE SPAARZAME AMBACHTSMAN.

Mijn besje zet altijd: Paar zuinigheid aan vlijt. Wat gij dan moogt beginnen, Gij zult bestendig winnen, En hebt iets voor den nood. Sparen Doet vergaren, Maakt kleine beurzen groot.

Wat hand of mond verkwist,
Wordt vaak te laat gemist,
Als ziekte en leed ons kwellen.
Gebrek moet dubbel knellen,
Schreit gade of kroost om brood.
Sparen

Doet vergaren, Maakt kleine beurzen groot. Ik toog, nog jong en kleen,
Reeds naar de Spaarbank heen;
Met centen eerst begonnen,
Heb ik zoo veel gewonnen,
Dat me anders ligt ontschoot,
Sparen

Doet vergaren, Maskt kleine beurzen groot-

Ik houd mij in mijn' stand,
Al is het ook de trant,
Om zich als rijke Heeren
Te steken in de kleeren,
Sta ik aan spotlust bloot;
Sparen

Doet vergaren, Maakt kleine beurzen groot.

Ik doe mijn werk met vlijt,
Eh, woekrend met mijn' tijd,
Zag ik mijn' arbeid kroonen,
En altijd ruim beloonen,
Daar 'k veler gunst genoot.
Sparen
Doet vergaren,
Maakt kleine benrzen groot.

'k Heb lang mijns Meesters kind' In stilte trouw bemind, Maar dursde haar niet vragen. Ik zie dien wensch nu slagen, Baas zes, toen hij 't besloot: "Sparen "Doet vergaren, "Maakt kleine beurzen groot."

Mijn besje had gelijk, Want, ben ik al niet rijk, Ik heb, door 's Hemels zegen, Een ruim bestaan verkregen, En eet mijn eigen brood.

Sparen
Doet vergaren,
Maakt kleine beurzen groot.

۸.

ZUINIGHEID.

Winnen is genot en vreugd,
Maar een deugd is in 't bewaren.
Als de winst het hart verheugt,
Moet men voor de toekomst sparen.
't Winnen kan niet duurzaam zijn;
Regen komt na zonneschijn.

Menig, die, in d'overvloed, Dwaas het sparen heest vergeten, Staat, ontbloot van geld en goed, Met den kanker in 't geweten; — Kwisters dragen, vroeg of laat, Eigen' last en vreemden smaad.

Lieden van den ouden trant Staven 't nog in lot en zeden: Zuinigheid bouwt huis en land; Zij bevestte *Hollands* steden. — Ligt waar' *Holland* niets op aard', Hadden de oudren niet gespaard.

Daarom zuinig; — kloek beleid Houdt de woning vrij van schulden. 't Einde kroont de spaarzaamheid. Uit een vijsje kweekt ze een gulden; Ook uit koper lokt haar woord, Ook uit centen vruchten voort. Spil verteerde, wat hij won;
Maar het denkbeeld trof zijn zinnen,
Of hij ook niet sparen kon,
En hij trad de Spaarbank binnen;
Nu heest Spil, die niets bezat,
In de Spaarbank reeds een Schat.

Doe dan ieder 't min of meer,
Dat hem toeviel, vruchten dragen.
Zuinigheid geeft rust en eer;
Zij verhoedt benaauwde dagen.
Zij betaamt aan elken stand:
Zuinigheid bouwt huis en land.

W_

DE KOLONIST

DER

MAATSCHAPPIJ VAN WELDADIGHEID.

Laat onvernoegden smalen
Op onze Maatschappij,
'k Zal haar mijn' dank betalen;
Ik leef vernoegd en blij.

K O O . R.

Waar gij, weldadigheid! Uw vruchtbre takken spreidt, Daar wijken angst en kommer; Daar vliën gebrek en nood: In uw beschuttend lommer Vindt nijvere armoe brood.

Zie

Zie ik op 't bang verleden En 't leed, eens doorgestaan, Dan lacht voor mij dit heden Nog telkens schooner aan.

K O O R.

Waar gij, weldadigheid! enz.

Ter prooi van bittre ellende, Verwenschte ik toen mijn lot; Nu, daar mijn kommer endde, Dank ik den goeden God.

K O O R.

Waar gij, weldadigheid! enz.

Bekrompen was mijn woning, Gebrek mijn huisgenoot; — Het werk vindt hier belooning; 't Geeft dak en kleed en brood.

K O O R.

Waar gij, weldadigheid! enz.

Toen was ik bang voor werken; Traag kroop de loome tijd;— Thans heeft hij arendsvlerken, En spoort mij staag tot vlijt.

KOOR.

Waar gij, weldadigheid! enz.

Mijn kroost wies op in smarte; Rampzalig was hun lot; Hier vormt men vroeg hun harte Voor Vaderland en God.

KOOR.

Waar gij, weldadigheid! enz.

· Mo-

Moge ik nooit vergeten,
 Als eersten, diersten pligt,
 U, Neerland! dank te weten
 Voor 't goede, hier gesticht.

R O O R.

Waar gij, weldadigheid!
Uw vruchtbre takken spreidt,
Daar wijken angst en kommer;
Daar vliën gebrek en nood:
In uw beschuttend lommer
Vindt nijvere armoe brood.

A.

DE KLOKLUIDER.

Mijn klok klinkt hol en dof Den sterveling in de ooren: " o Kind, uit stof geboren! " Eens keert gij weer tot stof!"

Mijn Meester is de dood; Geen Meester was ooit wreeder; Hij werpt en klein en groot In 't gulzig graf ter neder.

Hij knakt de teedre spruit In de eerste vaag van 't leven, En doet de schoone bruid Voor 't huwlijksouter sneven.

Geen moeder blijft gespaard, Hoe 't hulploos kroost moog' kermen; Hij, dwingeland der aard', Kent meelij, noch ontfermen. Hij telt verstand, noch deugd, Spaart bedelaar, noch Koning; En ouderdom en jeugd Bevolken zijne woning.

De bloem des velds valt af; De mensch moet eenmaal sterven; De gravers graven 't graf; Mijn klok klinkt voor zijne erven.

Zijne erven, die, als hij, De magt mijns Meesters stayen; — Geheel de maatschappij Is voedsel voor de graven.

Klink, klok! dan hol en dof Den sterveling in de ooren: " o Kind, uit stof geboren! " Eens keert gij weer tot stof!"

۸.

LIED VOOR DE LOTELINGEN

DER

NATIONALE MILITIE.

Daar roept ons de Koning tot daden en eer,
Ons knapen, in 't bloeijen der dagen.
Hoe blikkren die klingen, hoe blinkt dat geweer!
Wij zullen naast helden ze dragen.
Diarhenen! daar roept ons het heil van den Staat.
Wie 't Vaderland mint, is geboren foldaat!

Zie

Zie opwaarts, o makker! hoe wappert die waan,
Den vijand ten schrik, op de velden!
Zij wenkt ons van verre; ras zien wij haar aan,
Geschaard in de rijen der helden.
Daar wacht ons de glorie; daarheen, kameraad!
Wie 't Vaderland mint, is geboren soldaat!

Hoe zouden de vreemden, met schimpende vreugd, Aan Neerland de Vrijheid ontrukken, Bezat het geen zonen, in krachtige jeugd, Die liever bezwijken, dan bukken! Wij leven en gruwen van keten en smaad. Wie 't Vaderland mint, is geboren soldaat!

Gelukkig de brave, die schittert in moed,
Gelukkig de schoot, die hem baarde!
Hoe worden zijne onders met eerbied gegroet!
Hoe blinkt hem de boezem van waarde!
Ligt dragen ook wij eens de star op 't gewaad.
Wie 't Vaderland mint, is geboren soldaat!

Wij minnen ons Land, en, dat zweren wij fier,
Ons bloed zal, in nood, er voor stroomen.

Daar wappert en wenkt zij, die leeuwenbanier,
Daar roepen de trommels.... Wij komen;
Wij komen! hoe klopt ons het hart op die maat.
Wie 't Vaderland mint, is geboren soldaat!

